

Wall Street vyslala SOS signál - dolár už nebude vládnuť dlho! Stephen Roach: „Pád dolára príde v roku 2021!“

- CZ24 News | 6. srpna 2020

USA: O páde alebo dokonca krachu amerického dolára sa už hovorí dávno. Takmer všetky takéto proroctvá vytvorili ekonómovia, finančníci a politici iných krajín. Šéfovia amerického federálneho rezervného systému - americkej centrálnej banky, ktorá tlačí doláre, to vnímali ako pokusy amerických nepriateľov premeniť želanie na realitu. Viera v dolár v samotnej Amerike bola neotrasiteľná, podobne ako náboženský fanatizmus. Áno, samozrejme, Amerika ekonomicky oslabuje, to však neznamená, že oslabuje dolár.

Ako príklad možno uviesť britskú libru šterlingov, ktorá mala vo svete mien po celé storočie až do začiatku prvej svetovej vojny absolútny monopol. Vojna oslabila britskú libru a na menovom horizonte začala vychádzať nová hviezda - americký dolár. Avšak aj v období medzi dvoma svetovými vojnami zostala britská libra žiadanou a vzniklo dvojvládie libry a dolára. Po druhej vojne sa úpadok britskej libry zrýchlil, hoci aj dnes má v MMF de jure status rezervnej meny (spolu s americkým dolárom, eurom, japonským jenom a čínskym juanom). V súčasnosti je podiel britskej libry na celkových devízových rezervách všetkých krajín sveta približne 3,8%, podiel Spojeného kráľovstva na svetovom HDP je rovnako na úrovni 3,8%. Na základe týchto údajov sa dospelo k záveru, že obdobie privilegovaného statusu britskej libry sa končí len teraz, po dvoch storočiach od začiatku svojho vládnutia.

Robiac paralelu s britskou librou, americkí ekonómovia a finančníci, upokojovali Ameriku: vraj, dolár je vo fáze zrelosti, nie v starobe a bude schopný vládnuť viac ako jedno desaťročie.

Život však vnáša seriózne korektívy do takýchto úvah. Finančná kríza v rokoch 2007 - 2009 situáciu výrazne zmenila. Súčasná vírusovo-hospodárska kríza urobila ešte radikálnejšie úpravy. *Zasiahla* takmer všetky krajiny, ale americké hospodárstvo *zasiahol COVID-19 najviac*. Mnohé krajiny už uverejnili ekonomické výsledky za druhý štvrťrok 2020. A to je obraz, ktorý sa vynára.

V Európskej únii bol štvrťročný pokles HDP v porovnaní s prvým štvrťrokom tohto roku 11,9% a v porovnaní s rovnakým (druhým) štvrťrokom minulého roka - 14,4%. Toto je rekord za štvrtstoročie dostupných štatistík. Situácia v eurozóne je o niečo horšia. Prvý ukazovateľ poklesu HDP je 12,1%; druhý - 15,0%. Lokomotíva európskeho hospodárstva - Nemecko - v druhom štvrťroku kleslo HDP v porovnaní s prvým štvrťrokom o 11,7%. A tu sú hlavní „hrdinovia“ II štvrťroku (II štvrťrok 2020 roku vo vzťahu k I štvrťroku toho istého roku,%): Taliansko - 17,3; Francúzsko - 19,0; Španielsko - 22,0. Väčšina popredných európskych krajín sa vrátila z hľadiska HDP do minulého storočia.

Obraz je hrozný. A v Spojených štátoch sú výsledky druhého štvrťroka ešte viac katastrofálnejšie. Podľa údajov Úradu ekonomickej analýzy (Ministerstvo obchodu USA) sa HDP USA v druhom štvrťroku 2020 medziročne (v porovnaní s druhým štvrťrokom minulého roka) prepadol o rekordných 32,9%. V USA bol ročný pokles HDP v druhom štvrťroku viac ako dvakrát hlbší, než v EÚ a eurozóne.

K takému poklesu nedošlo za celú históriu štatistických pozorovaní realizovaných Štatistickým

úradom USA od roku 1947. K určitému oživeniu americkej ekonomiky došlo v druhej polovici mája. V Amerike dúfajú, že hĺbka poklesu v III štvrtroku bude medziročne nižšia, ale nikto neočakáva pozitívne tempo rastu do konca roka. Mnohí odborníci očakávajú, že do konca roku 2020 bude zaznamenaný anti-rekord – maximálny pokles amerického HDP v celej histórii štatistických pozorovaní. Americkí ekonómovia spätne rekonštruovali ukazovateľ amerického HDP od začiatku 20. storočia. Podľa týchto rekonštrukcií najhlbší pokles HDP nastal v roku 1932 – o 12,9%. Existujú obavy, že toto číslo bude v roku 2020 prekročené; súčasná hospodárska kríza v Amerike môže byť najťažšia za viac ako storočnú históriu.

Popredné svetové centrálné banky na záchranu svojich ekonomík zapli tlačiarenské stroje na plný výkon. A keďže americká ekonomika vykázala hlbší prepád, než európska a japonská, musí Federálny rezervný systém vydať oveľa väčšie objemy menových produktov. Ak napríklad ECB od začiatku roka vliala do európskej ekonomiky 1,7 bilióna EUR, tak Fed vložil do americkej ekonomiky asi 3 bilióny dolárov. Ministerstvo financií USA nedávno oznámilo, že bude potrebovať ďalší 1 bilión. Tento bilión bude samozrejme tlačiť Fed. Začiatkom leta 2020 bilancia Federálneho rezervného systému USA prekročila úroveň 7 biliónov USD. Matt Luzzetti, hlavný ekonóm *Deutsche Bank*, predpovedá, že s takými rozsahmi operácie na záchranu amerického hospodárstva by sa bilancia amerického federálneho rezervného systému mohla v nasledujúcich 2 až 3 rokoch zvýšiť na 20 biliónov USD.

V súťaži o množstvo natlačených peňazí má Fed teda pred všetkými poprednými centrálnymi bankami náskok. Dôsledkom toho je pokles amerického dolára voči euru a iným kľúčovým menám, na základe ktorých sa vypočítava index amerického dolára (spolu šesť mien). Vo vzťahu k doláru však ceny periférnych mien (ktoré zahŕňajú ruský rubel) naďalej klesajú (preskúmanie dôvodu tohto javu je nad rámec tohto článku).

Pokles amerického dolára voči ostatným rezervným (kľúčovým) menám je spojený s rýchlym rastom cien zlata (dnes sa jeho cena blíži úrovni 2 000 dolárov za trójsku uncu) a hrozí americkej mene vážnymi následkami. Niektorí odborníci tvrdia, že môže dôjsť k prudkému krachu dolára. Iní predpovedajú jeho postupný pád. Tak či onak, príznaky americkej menovej krízy dnes vidia aj slepi. O kríze začali hovoriť dokonca aj tí, ktorí z pozície svojej funkcie a postavenia tradične vyvracali teóriu dolárovej krízy. Uvediem tri príklady.

V júni vystúpil v médiách známy bankový guru *Stephen Roach*. Je to muž Wall Streetu a Fedu: bývalý vrcholový manažér a hlavný ekonóm poprednej americkej banky *Morgan Stanley*, bývalý spolupracovník analytickej divízie Federálneho rezervného systému USA, teraz vedúci vedecký pracovník výskumného centra v *Jackson Institute of Global Affairs* na Yalskej univerzite. Hľa, čo povedal: „*Éra „prehnaných privilégií“ dolára ako hlavnej svetovej rezervnej meny sveta sa chýli ku koncu. V 60. rokoch minulého storočia vtedajší minister financií Francúzska Valéry Giscard d’Estaing vymyslel tento termín („prehnané privilegium“. – poznámka autora V. K.) hlavne kvôli frustrácii, sťažujúc sa na USA, ktoré slobodne využívali zvyšok sveta, udržiavajúc si neprimerane vysokú životnú úroveň. Takmer 60 rokov sa svet sťažoval, ale neurobil nič. Tieto dni sú preč*“.

V roku 2021, sa podľa odhadov Roacha, dolár znehodnotí až o 35% vo vzťahu ku košu mien krajín, s ktorými Spojené štáty uskutočňujú medzinárodný obchod. A tu je jeho ešte tvrdší záver: „*V roku 2021 príde pád dolára*“.

Druhý príklad sa týka odhadov banky *Goldman Sachs*, ktorá patrí do „veľkej päťky“ Wall Streetu. Analytici tejto banky vo svojom júlovom prehľade tiež predpovedajú oslabenie dolára, čo by mohlo ukončiť jeho dominantné postavenie na svetových menových trhoch. Zároveň banka predpovedá rýchly rast cien zlata. Jeho cena sa už teraz blíži k 2 000 dolárom za trójsku uncu. *Goldman Sachs* tvrdí, že do konca roka bude cena zlata najmenej 2 300 dolárov. Rast bude pokračovať aj v budúcom roku. Odporúčania banky sú veľmi jednoduché – prejsť z dolára na zlato

skôr, ako bude neskoro. „Zlato je mena poslednej inštancie, najmä v podmienkach, podobných terajším, keď vlády oslabujú svoje fiatové meny a tlačia reálne úrokové sadzby na rekordné minimá“, -napísal Jeffrey Currie a ďalší stratégovia spoločnosti *Goldman Sachs*, ktorí sa domnievajú, že v súčasnosti „existujú skutočné obavy ohľadne dlhovekosti amerického dolára ako rezervnej meny“.

Tretí príklad sa týka medzinárodnej ratingovej agentúry *Fitch*, ktorá vždy oddane slúžila majiteľom peňazí, a vo svete financií poskytovala potrebné ratingy pre všetko a všetkých. 31. júla táto agentúra zverejnila ďalšie hodnotenie amerického úverového ratingu. Rating, je ako vždy na najvyššej úrovni AAA. V tlačovej správe agentúry čítame štandardné znenie: vraj, k vysokému hodnoteniu prispela „štrukturálna sila amerického hospodárstva, vysoký príjem na obyvateľa (obyvateľstvo) a dynamické obchodné prostredie“, ako aj rezervný status dolára, ktorý zostáva dominantnou svetovou menou.

Neobvyklou časťou tlačovej správy bol záver o zhoršení výhľadu ratingu Spojených štátov na „negatívny“. Prvýkrát v histórii ratingovej agentúry sa takáto formulácia objavila vo vzťahu k USA. Znalí ľudia ju prijali ako SOS signál. Toto je výzva, aby sme dolár nezachraňovali, ale sa ho zbavili.

Valentín Katasonov

Preklad: hlavnydennik.sk